

ואי סלקא דעתך שהטומאה היתר היא בצבור למה לי ציץ לרצוויי, והרי אינו עון כלל.

אמר לך רב נחמן: לעולם יש לנו לומר דצבור שנשנה כאן לא נשנה אלא לענין הכשר בקרבן. ואף בלא ריצוי ציץ כשר הוא.

וכי קתני הציץ מרצה — אקרבנות דיחיד, שבהם אינו מרצה אלא על ידי ריצוי ציץ.

ואי בעית אימא אפילו תימא דברייתא כפשוטה שצריך ריצוי ציץ אף בציבור, אפשר להעמידה בהנך קרבנות ציבור דלא קביע לה זמן, שדינם כקרבן יחיד לטומאה, ואינם כשרים אלא בריצוי ציץ.

מיתיבי: נאמר בפסוק בפרשת הציץ "והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים לרצון להם לפני ה'".

וכי איזה עון דקדשים הוא נושא להכשירו?

אם נפרש הפסוק בעון פיגול, שחישב בעבודתו על מנת לאוכלו חוץ למקומו — הרי כבר נאמר "פיגול הוא לא ירצה", ובמסכת זבחים אוקימנא להך פסוק במחשבת חוץ למקומו.

ואם כשחישב מחשבת חוץ לזמנו, שהוא עון נותר, הרי כבר נאמר "המקריב אותו לא יחשב".

ב-ז הא אינו נושא אלא עון טומאה, ומפרשינן בברייתא שהטעם שהקילה תורה בעון טומאה דקרבן יחיד שיועיל הציץ לרצות עליו, משום שמצינו בטומאה קולא אחרת, שהותרה מכללה בציבור.

וקשיא לרב ששת מברייתא זו, שנאמר בה בפירוש שהותרה היא בצבור.

ומסקינן: פלוגתא דתנאי היא.

דתנאי: ציץ — בין שישנו על מצחו של כהן גדול בשעה שאירעה הטומאה. (24)

בין בשעה שאינו על מצחו — מרצה וכשר הקרבן, דברי רבי שמעון.

רבי יהודה אומר: עודהו הציץ על מצחו, מרצה.

אבל אם עובד בטומאה שאירעה בשעה שכבר אין עודהו הציץ על מצחו, אינו מרצה.

אמר לו רבי שמעון: כהן גדול ביום הכפורים יוכיח!

שהרי מפורש במשנה שכל קרבן שקבוע לו זמן דוחה את הטומאה, ובכלל זה אף הקרבנות שמקריבין כהן גדול ביום הכפורים, כשאינו לבוש בשמונה בגדים, שהרי לעבודת הקרבנות שנכנס בהם לפני ולפנים היה משמש בארבעה בגדי לבן בלבד, ולא היה בהם ציץ הזהב, ומכל מקום, אף על פי שאין הציץ עודהו על מצחו דוחה את הטומאה, ומרצה.

אמר לו רבי יהודה: הנח לכהן גדול ביום הכפורים שאין דחיית הטומאה בעבודתו זקוקה לריצוי ציץ, שטומאה הותרה לו בציבור לגמרי, ומה שהוצרכנו לריצוי ציץ אינו אלא בקרבנות יחיד שאינם דוחים את הטומאה.

24. כן דעת רש"י, ונחלקו עליו.

ומכלל דבריהם עולה, **דרבי שמעון** שהוכיח מכהן גדול ביום הכפורים, כשיטתו, שאין צריך שיהיה הציץ על מצחו, כדי לרצות על הטומאה, **סבר** שהעבודה בטומאה דהויה היא **בציבור**.

ולכן זקוקה היא לריצוי ציץ כדי להכשירה, ושפיר הוכיח שמרצה אף כשאין עודיהו על מצחו.

הרי שמחלוקת רב נחמן ורב ששת פלוגתא דתנאי היא.

אמר אביי לפרש באיזה אופן נחלקו רבי יהודה ורבי שמעון:

באופן שנשבר הציץ — **דכולי עלמא לא פליגי דלא מרצה** על טומאה שאירעה בזמן זה.

כי פליגי בזמן דתלי הציץ בסיכתא, שהיה תלוי בשלימותו על יתד, ואין הכהן הגדול לבוש בו עתה.

רבי יהודה סבר ילפינן מקרא "והיה על מצח אהרן ונשא אהרן את עון הקדשים", שרק בשעה שהוא על מצחו נושא הוא את עון הקדשים.

ורבי שמעון סבר: מאחר שנאמר "והיה על מצחו תמיד לרצון להם לפני ה'", יש לנו לדון: **מאי מהי משמעות "תמיד"?**

אילימא שיהיה הציץ מונח תמיד על מצחו, והא מי משכחת לה? והרי מי לא בעי הכהן הגדול לזייעל לבית הכסא, שאז חייב לפשוט הציץ. וכן מי לא בעי לפעמים לזייעל, להתנמנם ולישון?

אלא, דרשינן "תמיד" — **מרצה הוא**, אף כשאינו על מצחו.

ומקשינן: **ולרבי יהודה נמי** — **הא כתיב תמיד**, דמשמע שתמיד הוא מרצה.

ומשנינן: **ההוא תמיד**, בא ללמדנו שלא יסח הכהן הגדול דעתו ממנו בשעה שהוא על מצחו.

וכדרכה בר רב הונא.

דאמר רבה בר רב הונא: **חייב אדם למשמש בתפיליו בכל שעה ושעה** בשעה שהתפילין עליו.

ודרשינן כן בקל וחומר מציץ:

ומה ציץ, שקדושתו קלה, **שאינו בו אלא** א-ח **אזכרה אחת** של השם, שכן היה כתוב עליו קודש לה', **אמרה בו תורה** שיהיה "על מצחו תמיד", **שלא יסח דעתו ממנו**.

תפילין, שקדושתן חמורה **שהרי יש בהן אזכרות הרבה על אחת כמה וכמה**.

ומקשינן: **ולרבי שמעון**, **דאמר דהפסוק מתפרש שתמיד מרצה הוא**, **והא כתיב "והיה על מצח אהרן ונשא"?**

ומשנינן: **ההוא קרא דעל מצח אהרן** — **לקבוע לו מקום** ללבישת הציץ הוא דאתא. שמקום הנחת הציץ הוא על המצח.

ומקשינן: **ורבי יהודה**, שלמד מפסוק זה שאין הציץ מרצה אלא כשהוא על מצחו, בעל כרחינו שפירש שאין צריך פסוק זה להשמיענו היכן מקום לבישת הציץ, ואם כן קשה: **לקבוע לו מקום לציץ** — **מנא ליה!?**

ומשנינן: **רבי יהודה נפקא ליה** מקום הציץ מסיפא דקרא, שנאמר "והיה על מצחו תמיד", ומיותר רישא דקרא ללמדנו על